

Η ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΔΙΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΚΥΠΡΙΑΚΟΥ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΟΣ

ΑΝΔΡΕΑΣ ΚΑ. ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ

Η Πολιτική Γεωγραφία διαδραμάτισε και συνεχίζει να διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στη διαμόρφωση της μοίρας της Κύπρου. Η γεωγραφική θέση του νησιού και η Ιστορία μπορούν να θεωρηθούν ως οι κύριοι παράγοντες που συνέβαλαν στην αναβάθμιση του ρόλου αυτού της πολιτικής γεωγραφίας.

Το γεγονός ότι η Κύπρος βρίσκεται στην ανατολική λεκάνη της Μεσογείου, πολύ κοντά στο ακηνικό της Μέσης Ανατολής και στις νότιες ακτές της Τουρκίας, της προσδίδει από τα πολύ παλιά χρόνια ιδιαίτερη πολιτικοστρατηγική σημασία και την καθιστά μέλος της Έριδας ανάμεσα στις μεγάλες δυνάμεις αλλά και στους ισχυρότερους γείτονες της.

Την πρόσφατη, όμως, πολιτική ιστορία του νησιού επηρέασαν ιδιαίτερα το γεγονός της γειτνίασης προς την Τουρκία, καθώς και η ελληνικότητα της Κύπρου αποτέλεσε της μακροχρόνια ελληνικής ιστορικής της παράδοσης. Τα δύο αυτά γεγονότα οδήγησαν στη σύγκρουση της Ιστορίας με τη Γεωγραφία την οποία εκμεταλλεύτηκαν ή υπέβαλψαν και οι τελευταίοι κατακτητές του νησιού, οι Άγγλοι, για εξυπηρέτηση δικών τους συμφερόντων, με αποτέλεσμα να οδηγηθεί η Κύπρος στη σημερινή τραγική της μοίρα.

Ως αποτέλεσμα των πιο πάνω συγκυριών και γεγονότων, η Κύπρος οδηγήθηκε στην κολοβωμένη ανεξαρτησία του 1960, με τις Συνθήκες Ζυρίχης και Λονδίνου που στην ουσία νομιμοποίησαν και επισημοποίησαν τον πρώτο επίσημο τεμαχισμό του εδάφους της Κύπρου, αφού με αυτές παραχωρήθηκαν εσασεί στη Μεγάλη Βρετανία στρατιωτικές βάσεις έκτασης 100 περίπου τετραγωνικών μιλίων που αποτελούν κυρίαρχο βρετανικό έδαφος.

.../...

THE GEOGRAPHICAL DIMENSION OF THE CYPRUS PROBLEM

Andreas Cl. Sophocleous, B.A., M.A., (Geographer),

Press & Information Office, Republic of Cyprus, Nicosia

Ψηφιακή Βιβλιοθήκη Θεόδωρος Τμήμα Γεωλογίας Α.Π.Θ.

Έτσι η βρετανική σημαία όχι μόνο δεν έχει υποσταλεί στην Κύπρο μετά την ανακήρυξη της κυπριακής ανεξαρτησίας και τη δημιουργία της Κυπριακής Δημοκρατίας το 1960, αλλά στην πραγματικότητα η ανάρτηση της μονιμοποιήθηκε και οριστικοποιήθηκε και μάλιστα με την υπογραφή των ιδίων των Κυπρίων που αγωνίστηκαν σκληρά και έχυσαν το αίμα τους για να την απασφαλίσουν για πάντα.

Ο δεύτερος τεμαχισμός του κυπριακού εδάφους που έγινε με τη συμβολή της πολιτικής γεωγραφίας ήταν μετά τις διακαινοτικές συγκρούσεις του 1963 και του 1964 που οδήγησαν στην εξέγερση των Τουρκοκυπρίων εναντίον της νόμιμης Κυβέρνησης της Κυπριακής Δημοκρατίας, τον αυτοεγκλωβισμό τους σε στρατιωτικούς θύλακες και τη χάραξη της λεγόμενης Διαχωριστικής "Πράσινης Γραμμής" στην πρωτεύουσα Λευκωσία και πάλι με τη συμβολή των Άγγλων ως εγγυήτριας πια δύναμης της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Με τον ερχομό της Διεθνούς Ειρηνευτικής Δύναμης των Ηνωμένων Εθνών στην Κύπρο με ομόφωνο απόφαση του Συμβουλίου Ασφαλείας το Μάρτιο του 1964 επιστημοποιήθηκε ο διαχωρισμός. Από τότε ένα μέρος του εδάφους της Κυπριακής Δημοκρατίας δεξιά και αριστερά της λεγόμενης "Πράσινης Γραμμής" αποτελέσει την ουδέτερη ζώνη που εποπτεύεται και ελέγχεται από τα Ηνωμένα Έθνη, και που στην ουσία δεν βρίσκεται στη δικαιοδοσία της νόμιμης Κυβέρνησης της Κυπριακής Δημοκρατίας. Έτσι με την άμεση συγκατάθεση της διεθνούς κοινότητας, ακόμα μια σημαία κυματίζει σε έδαφος της Κύπρου.

Ο πιο τραγικός, όμως, και ολέθριος τεμαχισμός του εδάφους της Κυπριακής Δημοκρατίας επιτελέσθηκε με την ταιριαστική στατιστική εισβολή της Κύπρου το καλοκαίρι του 1974, που είχε σαν αποτέλεσμα την κατοχή του βόρειου μέρους του νησιού, τη

.../...

συγκέντρωση δια της βίας εκεί όλων των Τουρκοκυπρίων, το ξερίζωμα και την εκδίωξη των Ελληνοκυπρίων κατοίκων των κατεχόμενων περιοχών και την χάραξη της διαχωριστικής "Γραμμής Αττίλα" από τη μια μεριά του νησιού μέχρι την άλλη. Η στρατιωτική αυτή γραμμή κύριο σκοπό είχε και έχει την παρεμπόδιση της επιστροφής των νομίμων καταίκων. Ελληνοκυπρίων ή Τουρκοκυπρίων, στα σπίτια και τις περιουσίες τους, την παρεμπόδιση της ελεύθερης διακίνησης αλλά και οποιασδήποτε μορφής επικοινωνίας ανάμεσα στις δυο κοινότητες του νησιού και στη σταδιακή τουρκοποίηση του κατεχόμενου μέρους και απορρόφηση του από την Τουρκία. Το Νοέμβριο του 1983 το κατεχόμενο μέρος του νησιού αυτοανακηρύχθηκε σε ψευδοκράτος το οποίο αναγνωρίζει μόνο η Τουρκία.

Ο πολιτικός γεωγραφικός χάρτης, λοιπόν, της Κύπρου σήμερα παρουσιάζει την εξής τραγελαφική εικόνα: Σ' ένα μικρό νησί υπάρχουν (ντε φάκτο, ή ντε γιούρε, νόμιμα ή παράνομα) τέσσερεις πολιτικογεωγραφικές ξεχωριστές ενότητες: (α) οι κυρίαρχες βρετανικές στατιωτικές βάσεις της Επισκοπής-Ακρωτηρίου και της Δεκέλειας όπου κυματίζει η βρετανική σημαία, (β) το κυρίαρχο έδαφος της Κυπριακής Δημοκρατίας όπου κυματίζει η κυπριακή και η ελληνική σημαία, (γ) η ουδέτερη ζώνη εκατέρωθεν της διαχωριστικής γραμμής Αττίλα όπου κυματίζει η σημαία των Ηνωμένων Ξθνών και (δ) το κατεχόμενο έδαφος της Κύπρου όπου αυτοανακηρύχθηκε το ψευδοκράτος της λεγόμενης "Τουρκικής Δημοκρατίας της Βάρειας Κύπρου" όπου κυματίζει η σημαία του ψευδοκράτους και η τουρκική σημαία.

Αμφιβάλλω αν υπάρχει οποιαδήποτε άλλη χώρα του κόσμου όπου επικρατεί η παράλογη αυτή κατάσταση.

Οι γεωγραφικοί παράγοντες όπου διαμορφώνουν το κυπριακό πρόβλημα και που επηρεάζουν την οποιαδήποτε λύση του, εκτός από τη γεωγραφική θέση του νησιού, είναι η σύνθεση του πληθυσμού, η ιδιοκτησία της γης, η κατανομή των φυσικών πόρων, η παραγωγικότητα και βιωσιμότητα της γης, η ελεύθερη διακίνηση και εγκατάσταση των κατοίκων.

Οι πιο πάνω γεωγραφικοί παράγοντες συζητήθηκαν και συζητούνται μέχρι σήμερα σ' όλους τους γύρους και σ' όλες τις φάσεις του διαλόγου ανάμεσα στις δύο κοινότητες της Κύπρου χωρίς συγκεκριμένο μέχρι σήμερα αποτέλεσμα.

Με τη συμφωνία του αείμνηστου Προέδρου Μακαρίου και του αρχηγού της τουρκοκυπριακής κοινότητας Ραούφ Ντενκτάς στις 12 Φεβρουαρίου του 1977 και την υποβολή στη συνέχεια των προτάσεων της ελληνοκυπριακής πλευράς τα Μάρτιο-Απρίλιο του 1977 για μια λύση του Κυπριακού προβλήματος με βάση ένα ομόσπονδο σύστημα διακυβέρνησης θεμελιωμένο στις δύο κοινότητες της Κύπρου, η Πολιτική Γεωγραφία του νησιού τέθηκε πάνω σε νέα βάση. Από τη στιγμή εκείνη και οι δύο άμεσα αναμειγμένες πλευρές συμφώνησαν ότι στα πλαίσια μιας συνολικής συμφωνίας η Κυπριακή Δημοκρατία θα μετατραπεί από απλό ή ενιαίο κράτος σε σύνθετο ή ομόσπονδο κράτος. Αντί μιας Κυβέρνησης, όπως προβλέπεται στο Σύνταγμα του 1960, στην ουσία θα υπάρχουν τρεις: Η Ελληνοκυπριακή και η Τουρκοκυπριακή, στις αντίστοιχες Ομόσπονδες πολιτείες, και η Κεντρική Ομόσπονδη Κυβέρνηση που θα εξασφαλίζει την ενότητα του κράτους και του λαού. Ανάμεσα στα κριτήρια που θα πρέπει να ληφθούν υπόψη στη χάραξη των διοικητικών συνόρων των δυο ομόσπονδων πολιτειών είναι και η κατανομή, η σύνθεση και αναλογία του πληθυσμού, το ποσοστό της ιδιοκτησίας αλλά και η παραγωγικότητα και βιωσιμότητα της γης.

.../..

Οι γεωγραφικοί παράγοντες όπου διαμορφώνουν το κυπριακό πρόβλημα και που επηρεάζουν την οποιαδήποτε λύση του, εκτός από τη γεωγραφική θέση του νησιού, είναι η σύνθεση του πληθυσμού, η ιδιοκτησία της γης, η κατανομή των φυσικών πόρων, η παραγωγικότητα και βιωσιμότητα της γης, η ελεύθερη διακίνηση και εγκατάσταση των κατοίκων.

Οι πιο πάνω γεωγραφικοί παράγοντες συζητήθηκαν και συζητούνται μέχρι σήμερα σ' όλους τους γύρους και σ' όλες τις φάσεις του διαλόγου ανάμεσα στις δυο κοινότητες της Κύπρου χωρίς συγκεκριμένο μέχρι σήμερα αποτέλεσμα.

Με τη συμφωνία του αείμνηστου Προέδρου Μακαρίου και του αρχηγού της τουρκοκυπριακής κοινότητας Ραούφ Ντενκτάς στις 12 Φεβρουαρίου του 1977 και την υποβολή στη συνέχεια των προτάσεων της ελληνοκυπριακής πλευράς το Μάρτιο-Απρίλιο του 1977 για μια λύση του Κυπριακού προβλήματος με βάση ένα ομόσπονδο σύστημα διακυβέρνησης θεμελιωμένο στις δυο κοινότητες της Κύπρου, η Πολιτική Γεωγραφία του νησιού τέθηκε πάνω σε νέα βάση. Από τη στιγμή εκείνη και οι δυο άμεσα αναμειγμένες πλευρές συμφώνησαν ότι στα πλαίσια μιας συνολικής συμφωνίας η Κυπριακή Δημοκρατία θα μετατραπεί από απλό ή ενιαίο κράτος σε σύνθετο ή ομόσπονδο κράτος. Αντί μιας Κυβέρνησης, όπως προβλέπεται στο Σύνταγμα του 1960, στην ουσία θα υπάρχουν τρεις: Η Ελληνοκυπριακή και η Τουρκοκυπριακή, στις αντίστοιχες Ομόσπονδες πολιτείες, και η Κεντρική Ομόσπονδη Κυβέρνηση που θα εξασφαλίζει την ενότητα του κράτους και του λαού. Ανάμεσα στα κριτήρια που θα πρέπει να ληφθούν υπόψη στη χάραξη των διοικητικών συνόρων των δυο ομόσπονδων πολιτειών είναι και η κατανομή, η σύνθεση και αναλογία του πληθυσμού, το ποσοστό της ιδιοκτησίας αλλά και η παραγωγικότητα και βιωσιμότητα της γης.

.../..

(α) Η σύνθεση και κατανομή του πληθυσμού

Σύμφωνα με την επίσημη απογραφή του πληθυσμού, που έγινε από τους Βρετανούς Κυβερνήτες του νησιού το 1946, υπήρχαν τότε στην Κύπρο 369.566 Έλληνες κάτοικοι (82.1%) και 80.548 Τούρκοι κάτοικοι (17.9%). Σύμφωνα με την πρώτη επίσημη απογραφή του πληθυσμού που έκανε η Κυβέρνηση της Κυπριακής Δημοκρατίας το 1960, οι Έλληνες κάτοικοι του νησιού ήταν 473.265 (81.9%) και οι Τούρκοι κάτοικοι (18.1%). Τα στοιχεία που συγκέντρωσαν οι αρμόδιες Υπηρεσίες της Κυπριακής Δημοκρατίας για το 1973 δεν διαφέρουν από τα πιο πάνω. Στους Έλληνες κατοίκους του νησιού περιλαμβάνονται και οι μικρές κοινότητες των Μαρωνιτών, Αρμενίων και Λατίνων που δεν ξεπερνούν τις 24.000.

Στην Κύπρο, λοιπόν, ζει μια μεγάλη πλειονότητα Ελληνοκυπρίων (82%) και μια μειονότητα Τουρκοκυπρίων (18%).

Η κατανομή του πληθυσμού αυτού στην επικράτεια της Κυπριακής Δημοκρατίας (πριν από την τουρκική εισβολή του 1974) δεν στηριζόταν στην εθνική ή θρησκευτική του σύνθεση, ούτε ακολουθούσε ορισμένο σύστημα. Ελληνοκύπριοι, Τουρκοκύπριοι, Μαρωνίτες και Αρμένιοι ήταν διασκορπισμένοι σ'όλες τις επαρχίες, πόλεις και χωριά, βουνά και πεδιάδες.

Σύμφωνα με τα στατιστικά στοιχεία του 1973 οι κάτοικοι του νησιού κατανέμονταν κατά επαρχία ως εξής:

Λευκωσία	: 184.441 (80.09%)	Έλληνες	& 45.837 (19.91%)	Τούρκοι
Κερύνεια	: 28.828 (86.31%)	"	& 4.572 (13.69%)	"
Αμμόχωστος	: 106.112 (83.46%)	"	& 21.023 (18.54%)	"
Λάρνακα	: 48.568 (78.56%)	"	& 13.253 (21.44%)	"
Λεμεσός	: 103.725 (87.46%)	"	& 14.875 (12.54%)	"
Πάφος	: 48.020 (75.72%)	"	& 15.400 (24.28%)	"

.../..

Μια ανάλυση της κατανομής του πληθυσμού σύμφωνα με τα στοιχεία του 1973 και με βάση τη διαίρεση στα αστικά κέντρα (πόλεις) και την υπαίθρο (χωριά) δεν αλλοιώνει τα πιο πάνω δεδομένα.

Οι Τουρκοκύπριοι ήταν περισσότερο συγκεντρωμένοι στις πόλεις παρά στα χωριά σε αντίθεση με τους Ελληνοκύπριους. Το ποσοστό των Τουρκοκυπρίων που ζούσαν στις πόλεις ήταν 40.48% και εκείνων που ζούσαν στην υπαίθρο 59.52% σε αντίθεση προς τους Ελληνοκυπρίους που τα αντίστοιχα ποσοστά είναι 35.06% και 64.94%. Σε καμιά, όμως, περίπτωση υπάρχει περιοχή όπου συγκεντρώνονται περισσότεροι Τουρκοκύπριοι από τους Ελληνοκυπρίους.

(β) Η μορφή και κατανομή των οικισμών

Η κατανομή του πληθυσμού συνδέεται άμεσα με τη μορφή και κατανομή των οικισμών. Στην Κύπρο υπάρχουν 635 αστικοί και αγροτικοί οικισμοί. Απ' αυτούς 392 (61.73%) είναι Ελληνικοί, 117 (18.42%) είναι Τουρκικοί και 126 (19.85%) είναι μικτοί οικισμοί. Δηλ. ζουν σ' αυτούς Έλληνες, Τούρκοι και άλλες μειονότητες. Στους τελευταίους περιλαμβάνονται οι έξι πόλεις της Κύπρου.

Οι Ελληνικοί, Τουρκικοί και μικτοί κυπριακοί οικισμοί δεν είναι συγκεντρωμένοι εξολοκλήρου ή κατά πλειοψηφία σε μια περιοχή, αλλά κατανέμονται ανάμικτα σ' όλες τις περιοχές του νησιού. Αξίζει να σημειωθεί ότι η επαρχία της Κερύνειας (την οποία οι Τουρκοκύπριοι διεκδικούν ως μέρος της δικής τους ομόσπονδης περιοχής) έχει το χαμηλότερο ποσοστό τουρκικών (1.11%) και μικτών οικισμών (1.73%).

(γ) Η ιδιοκτησία της γης

Στην Κύπρο υπάρχει εξαιρετικό σύστημα καταγραφής της ιδιοκτησίας της γης, γιατί το αίσθημα της ιδιοκτησίας είναι βαθειά ριζωμένο στις ψυχές των ανθρώπων και μεταδίδεται από οικογένεια σε οικογένεια και από γενιά σε γενιά. Ίσως αυτό να οφείλεται και στο γεγονός ότι η Κύπρος παραδοσιακά είναι γεωργική χώρα. Είναι γι' αυτό ακριβώς το λόγο, που η Κύπρος διαθέτει ένα από τα καλύτερα συστήματα καταγραφής της ιδιωτικής ιδιοκτησίας και ένα καλά οργανωμένο κτηματολογικό και χωρομετρικό τμήμα.

Η ιδιοκτησία της γης έχει ιδιαίτερη σημασία για τον καθορισμό της έκτασης των δυο Ομόσπονδων περιφερειών της Κυπριακής Δημοκρατίας, γιατί αποτελεί ένα από τα κριτήρια με βάση τη συμφωνία Μακαρίου-Ντενκτάς του 1977 και γιατί οι Τουρκοκύπριοι ισχυρίζονται ότι κατέχουν το 32% της κυπριακής γης.

Σύμφωνα με τα στοιχεία του κτηματολογικού και χωρομετρικού τμήματος η κατανομή των Ελληνοκυπριακών και Τουρκοκυπριακών περιουσιών σε κυπριακές σκάλες έχει ως εξής:

Ελληνοκυπριακές	4.123.711	59.6%
Τουρκοκυπριακές	852.455	13.3%
Αρμενικές, Μαρωνίτικες, κλπ	91.406	1.4%
Κρατικές	1.847.820	26.7%

Αν αφαιρέσουμε την κρατική γη, η εκατοστιαία αναλογία της ιδιοκτησίας για τους Ελληνοκυπρίους ανέρχεται στο 81.3%, για τους Τουρκοκύπριους σε 16.82% και για τις άλλες μειονότητες 1.81%. Αξίζει να σημειωθεί ότι η αναλογία της σύνθεσης του πληθυσμού (82% Ελληνοκύπριοι και 18% Τουρκοκύπριοι) πλησιάζει πολύ με εκείνη της ιδιοκτησίας.

.../...

ΊΑν στις Ελληνοκυπριακές και Τουρκοκυπριακές περιουσίες προσθέσουμε και το ποσοστό που αναλογεί από την κρατική γη (ανάλογα με τις ιδιωτικές ιδιοκτησίες της κάθε κοινότητας), τότε η εκατοστιαία κατανομή των Ελληνοκυπριακών και Τουρκοκυπριακών περιουσιών κατά επαρχία διαμορφώνεται ως εξής:

<u>Επαρχία</u>	<u>Ε/Κ περιουσίες</u>	<u>Τ/Κ περιουσίες</u>
Λευκωσία	84.9	15.1
Κερύνεια	83.5	16.5
Λάρνακα	76.7	23.3
Λεμεσός	87.7	12.3
Πάφος	78.9	21.1
Αμμόχωστος	83.8	16.2

Συνάγεται λοιπόν ότι οι Τουρκοκυπριακές περιουσίες είναι διασκορπισμένες σ'ολόκληρο το νησί και ότι σε καμιά περίπτωση δεν μπορούν να ξεπεράσουν (με την προσθήκη και της αναλογούσης κρατικής γης) το ποσοστό του 16.8% της ολικής εκτάσεως της νήσου.

Από μια ανάλυση, όμως, των Ελληνοκυπριακών και Τουρκοκυπριακών περιουσιών κατά γεωγραφική περιφέρεια (όχι επαρχία) προκύπτει ότι το ψηλότερο ποσοστό συγκεντρώσεως Τουρκοκυπριακών περιουσιών σε μια περιφέρεια παρατηρείται στην περιοχή του Πενταδακτύλου (40.88%) γιατί στην περιοχή αυτή συμπίπτει να υπάρχουν πολλά τουρκικά και μικτά χωριά.

(δ) Φυσικοί Πόροι

Όπως αναφέρθηκε και προηγουμένα οι φυσικοί πόροι του νησιού (φυσικές πηγές, ποταμοί, υπόγεια ύδατα, ορυκτά, δάση, λατομεία κλπ). οι παραγωγικές πεδινές πεδιάδες και οι εκμεταλλεύσιμες ακρογυαλιές δεν κατανέμονται ισομερώς σ'ολόκληρη τη χώρα. Υπάρχουν περιοχές φτωχές σε φυσικούς

.../..

πόρους, Ξηρές κι ακαλλιέργητες και άλλες εύφορες και παραγωγικές. Είναι γνωστό πως τα περισσότερα κυπριακά μεταλλεία βρίσκονται στους πρόποδες της οροσειράς του Τροόδους, ενώ τα κυριώτερα λατομεία, στην περιοχή του Πενταδακτύλου. Τα περισσότερα και καλύτερα δάση βρίσκονται στην οροσειρά του Τροόδους, ενώ οι μεγαλύτερες φυσικές πηγές στην περιοχή του Πενταδακτύλου. Οι μεγαλύτεροι ποταμοί πηγάζουν από την κορυφή του Τροόδους και χύνονται άλλοι στον κόλπο της Αμμοχώστου και άλλοι στη θάλασσα της Ήμεσου και Πάφου. Οι μεγαλύτερες και πιο εύφορες πεδιάδες είναι εκείνες της Μεσαορίας (κεντρική πεδιάδα) και του Μόρφου. Δεν υπάρχει, όμως, περιοχή ή περιφέρεια που να αποτελεί αυτόνομη οικονομική μονάδα και να συμπίπτει ταυτόχρονα με υπεροχή της Τουρκοκυπριακής κοινότητας στον πληθυσμό ή την ιδιοκτησία.

Παρά, όμως, τις κατευθυντήριες γραμμές που συμφωνήθηκαν από τις δυο πλευρές για μια λύση του Κυπριακού προβλήματος, με βάση το ομόσπονδο σύστημα διακυβέρνησης, στις οποίες περιλαμβάνονται και τα πιο πάνω γεωγραφικά κριτήρια, οι πολυετείς συζητήσεις ανάμεσα στους εκπροσώπους των δυο κοινοτήτων που ακολούθησαν από το 1977 μέχρι σήμερα για την εφαρμογή των συμφωνιών κορυφής (του 1977 και του 1979) δεν έφεραν κανένα αποτέλεσμα. Και τούτο γιατί η τουρκική πλευρά δεν επιθυμεί λύση με βάση το ομοσπονδιακό σύστημα, αλλά λύση που να οδηγεί σε πλήρη διαχωρισμό των δυο κοινοτήτων, με τη χάραξη γεωγραφικών συνόρων ανάμεσα σε δυο ξεχωριστά κράτη, στον πλήρη διαμελισμό δηλαδή του νησιού, και σε μεταγενέστερο στάδιο την απορρόφηση του από την Τουρκία.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Briault, E.W.H.: An Introduction to Advanced Geography.
Longmans, Green and Co Ltd. London, 1968

Buckholts, Paul: Political Geography, the Ronald Press,
New York, 1966

Dickinson, Robert E.: City, Region and Regionalism:
A Geographical Contribution to Human
Ecology, Kegan Paul, London, 1947

City and Region - A Geographical Interpre-
tation. Routledge and Kegan Paul, London,
1964

Γεωγραφικός Όμιλος Κύπρου:

- (α) Έκτασις Διακατεχόμενη υπό των Κοινοτήτων της Κύπρου
- (β) Changes Brought about in the Geography of Cyprus as a
result of the Turkish invasion
- (γ) Κατεχόμενη υπό των Τουρκικών στρατευμάτων έκτασις της
Κύπρου
- (δ) Εκατοστιαία αναλογία Ελλήνων και Τούρκων της Κύπρου από
το 1921 μέχρι το 1970
- (ε) Αριθμός Ελληνικών, Τουρκικών και Μικτών χωριών της Κύπρου
κατά Επαρχίαν
- (στ) Υποθετική ανταλλαγή πληθυσμών βάσει της Διαχωριστικής
γραμμής. ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ, ΕΤΟΣ Δ', Αρ.7-8, Ιανουάριος,
Δεκέμβριος, Λευκωσία 1975

Γραφείον Δημοσίων Πληροφοριών:

The Truth on the Turkish Invasion of Cyprus. Athens,
December 1974

Economic Consequences of Turkish Invasion, Government Printing Office, Nicosia, October 1974

Cyprus Intercommunal Talks, Government Printing Office, Nicosia 1979

Hagett, P.: Locational Analysis in Human Geography, Arnold, London 1966

Institute of Certified Public Accountants (Cyprus):
Federation and the Economy of Cyprus, Nicosia, November 1974

Kaminarides, John S.: The Cyprus Economy: A Case in the Industrialization Progress, Socrates Publishing Co., Nicosia 1973

Καρούζης, Γεώργιος: Η Γεωγραφία της Κύπρου, Εκδόσεις Στράβων, Λευκωσία 1979

Σχέδιον λύσεως του Κυπριακού Προβλήματος, Εκδόσεις Στράβων, Λευκωσία 1979

Σοφοκλέους, Ανδρέας: Περιοχές και Πλευροφερειακή Διοίκηση, Λευκωσία, Φεβρουάριος 1975

Political Geography and the Cyprus Problem, International Symposium on Political Geography, Cyprus Geographical Association Publications, Nicosia, 1976

Εισαγωγή στη "Νέα Γεωγραφία" της Κύπρου, Γεωγραφικά Χρονικά, Έτος 8', Αρ.14-15, Ιούλης 1978 - Ιούνης 1979, Λευκωσία 1979

Τορνάρητος, Κρίτων: Cyprus and Federalism, Nicosia, 1974

ABSTRACT

Geography plays a major role in the endeavour for a solution to the Cyprus problem, because it has played also a major role in its creation. Basic geographic elements of the problem are: The geographical position of Cyprus near Turkey and the Middle East, the synthesis and distribution of population (Greek Cypriots majority, Turkish Cypriots minority), the character and geographical distribution of settlements (pure Greek settlements, pure Turkish settlements, mixed settlements), the possession of land, the distribution of natural resources, the fertility and productivity of agricultural land and the distribution of economic development (industry, tourism etc).

The agreement of the two sides to make their best in achieving an overall solution based on the establishment of a federal Republic of Cyprus with two constituent parts or regions, cannot be materialized without taking into account the above geographical elements which will help in drawing the line between the two regions (federated cartons) which will be administered by the Greek Cypriot and the Turkish Cypriot communities alike. Thus the territorial issue is one of the most basic and thorny problems which has to be solved before the arrival to a negotiated settlement.

A. Sophocleous